

ЕЛАБОРАТ
о плану развоја мреже јавних основних
школа за период
2018.-2022.
-пречишћен текст-

УВОД

Одлуком о мрежи јавних основних школа са седиштем на територији Града Сремска Митровица утврђује се број и просторни распоред јавних основних школа, њихова врста/делатност и структура (разредност/циклуси), као и постојање издвојених одељења ван седишта школа.

Одлука је сачињена на основу важећих прописа који непосредно регулишу област образовања, као и поједине његове делове:

- Закон о основама система образовања и васпитања (“Службени гласник РС” број 88/17, 27/18(I) – др.закон и 27/18 (II) –др.закон);
- Закон о предшколском образовању и васпитању (“Службени гласник РС” број 18/10, 101/17 и 113/17 –др. закон);
- Закон о основном образовању и васпитању (“Службени гласник РС” број 55/13, 101/17 и 27/18 – др. закон);
- Стратегија развоја образовања и васпитања у Републици Србији до 2020. године (“Службени гласник РС” број 107/12);
- Закон о националним саветима националних мањина (“Службени гласник РС” број 72/2009);
- Правилник о критеријумима и стандардима за финансирање установе која обавља делатност основног образовања и васпитања (“Службени гласник РС” број, 72/15,73/16 и 45/18);
- Правилник о критеријумима и стандардима за финансирање установе која обавља делатност основног и средњег музичког и балетског образовања и васпитања (“Службени гласник РС” број 73/16 и 45/18);
- Стручно упутство о формирању одељења и начину финансирања у основним и средњим школама за школску 2017/18. годину, Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије, број: 611-00-01192/2018-15 датум: 26.06.2018. године.

1. ИЗВОР ПОДАТАКА

Приликом израде Елабората и Одлуке о мрежи јавних основних школа коришћени су подаци и документација: основних школа, Регионалне привредне коморе, Републичког завода за статистику, и других институција, организација и извора.

2. КРИТЕРИЈУМИ И ПРИНЦИПИ АКТА О МРЕЖИ ЈАВНИХ ОСНОВНИХ ШКОЛА

Акт о мрежи јавних основних школа доноси Скупштина града и он представља план којим се утврђује број и просторни распоред јавних основних школа које обављају делатност у свом седишту, ван седишта у другом објекту, организовањем издвојеног одељења установе, у складу са законом. Код израде овог акта поштовани су принципи једнаког права, доступности, ефикасности и ефективности истовремено, а све у складу са географским, демографским, културним, економским, еколошким и другим карактеристикама наше локалне средине.

Доступност, као један од важних принципа, се односи на могућност стицања редовног основног образовања уз примерену удаљености школе од места становања и саобраћајну повезаност која не угрожава здравље и сигурност ученика.

Ефективност представља степен до кога су постигнути постављени циљеви, као и какав је однос између планираних и остварених ефеката, а **ефикасност** се превасходно односи на рационалну и оптималну искоришћеност расположивих просторних и кадровских капацитета у јавним основним школама.

Елаборат између осталог треба да садржи податке о:

- укупном броју становника, броју и узрасту деце, односно ученика на одређеном подручју које је дефинисано од стране јединице локалне самоуправе, подручје школе;
- специфичностима и величини терена, величини насеља, међусобној удаљености и саобраћајној повезаности насељених места, нивоу економског развоја јединице локалне самоуправе;
- специфичностима локалне традиције, подручјима насељеним националним мањинама и нивоу развијености установа културе и спорта.

3. ПРОФИЛ ГРАДА СРЕМСКА МИТРОВИЦА

3.1. ГЕОГРАФСКИ ПОДАЦИ

Сремска Митровица је седиште Града Сремске Митровице у Сремском округу. Митровица је и највећи град у Срему, административни центар Сремског округа и један од најстаријих градова у Војводини и Србији. Град је смештен на левој обали реке Саве.

Сремска Митровица се налази у северозападном делу Србије, југозападном делу Војводине, на контакту трију различитих морфолошких целина: сремске равнице, мачванске равнице и фрушкогорског побрђа. Сремска Митровица има географски положај на 44 степени и 58 минута северне географске ширине и 19 степени 36 минута источне географске дужине и простире се по јужном ободу сремске лесне терасе и на алувијалној равни леве обале реке Саве, на просечној надморској висини од 82 м. Градско насеље заправо је конурбација три насеља: Сремске Митровице као централне урбане целине, суседне Мачванске Митровице на десној обали реке Саве и највећег села по броју становника у Србији, Лаћарка, на западу. Град се налази на веома повољном месту, свега 75 км од главног града земље, Београда, са којим га везује ауто-пут Е-70 европског значаја. Са Београдом је град повезан и једином двоколосечном пругом у држави. Од покрајинског седишта, Новог Сада, удаљен је 50 км. Од границе са републиком Хрватском град је удаљен 35 км. По овоме је Сремска Митровица најближа Западу од свих окружних средишта наше земље.

Положај у ближој околини, такође је повољан будући да је град настао на "најтањем" делу Срема, на месту где су копнени путеви који воде са Балкана и Београда на истоку, ка данашњој Хрватској на западу, најближи воденим путевима (реци Сави). Ови путеви овде праве саобраћајно чвориште. Поред тога место Сремске Митровице је повољно, јер је ово место на Сави где је она најближа Фрушкој гори.

Такође, град је образован на месту где је савска обала најприступачнија. У прошлости су делови источно и западно од града били изузетно мочварни и тешко приступачни, па је ово место било погодно за прелазак преко реке и управу над њом у овом делу тока. Ова околност је била и битна са становишта одбране, јер су околне мочваре биле и "природни бедем" у ратним временима.

3.2. ДЕМОГРАФСКИ ПОДАЦИ

Општи подаци о насељима и катастарским општинама

	Град
Број насеља	26
Просечна величина насеља (км ²)	29,31
Број градских насеља	1
Број осталих насеља	25
Број катастарских општина	23
Просечна величина катастарске општине (км ²)	33,13
Број становника по попису из 2011. године	79.940

Назив општине	Назив месне заједнице	Број становника, попис од 2011.год
Сремска Митровица	Бешеновачки Прњавор	83
Сремска Митровица	Бешеново	841
Сремска Митровица	Босут	971
Сремска Митровица	Велики Радинци	1426
Сремска Митровица	Гргуревци	1129
Сремска Митровица	Дивош	1361
Сремска Митровица	Засавица 1	722
Сремска Митровица	Засавица 2	608
Сремска Митровица	Јарак	2039
Сремска Митровица	Кузмин	2982
Сремска Митровица	Лаћарак	10638
Сремска Митровица	Лежимир	699
Сремска Митровица	Манђелос	1319
Сремска Митровица	Мартинци	3070
Сремска Митровица	Мачванска Митровица	3873
Сремска Митровица	Ноћај	1866
Сремска Митровица	Равње	1184
Сремска Митровица	Раденковић	946
Сремска Митровица	Салаш Ноћајски	1751
Сремска Митровица	Сремска Рача	624
Сремска Митровица	Стара Бингула	162
Сремска Митровица	Чалма	1431

Сремска Митровица	Шашинци	1623
Сремска Митровица	Шишатовац	211
Сремска Митровица	Шуљам	630
Сремска Митровица	1. МЗ 22. август	2866
Сремска Митровица	2. МЗ Слободан Бајић Паја	4303
Сремска Митровица	3. МЗ 29. новембар	3949
Сремска Митровица	4 МЗ Никола Тесла	2449
Сремска Митровица	5 МЗ Сутјеска	1601
Сремска Митровица	6. МЗ Матија Хуђи	4987
Сремска Митровица	7. МЗ Блок Б	6701
Сремска Митровица	8. МЗ Центар	5619
Сремска Митровица	9. МЗ Сава	5276

3.3. СТАЊЕ ПРИВРЕДЕ И ПЕРСПЕКТИВА ЕКОНОМСКОГ РАЗВОЈА

На територији Града Сремска Митровица се налази већи бројем малих и средњих предузећа, опремљене радне зоне, занатске радње, а пољопривредна производња је све развијенија. Главни развојни ресурси града су река Сава, велике површине квалитетног пољопривредног земљишта, културно наслеђе и релативна близина Београда са великим тржиштем роба и услуга.

Приоритети у области заштите и очувања животне средине, у наредним годинама су: побољшање квалитета ваздуха, санација и затварање неусловних депонија, изградња постројења за пречишћавање отпадних вода, пошумљавање и озелењавање градске територије и изградња канализационе инфраструктуре.

3.4. ЛОКАЛНА ТРАДИЦИЈА

Сремска Митровица је град богат историјом и традицијом и има развијену мрежу културних и образовних установа и низ културних дешавања. Васпитно-образовне установе чине основу од значаја за културни живот овог краја.

Сремска Митровица је и „музеј под отвореним небом“ у коме су остаци античке римске престонице, грађевине барокне и класицистичке архитектуре 18. и 19. века, као и Спомен-парк (Спомен-гробље), који је дело једног од најпознатијих југословенских архитекти послератног споменичког градитељства Богдана Богдановића.

Веома вредни споменици на тлу општине представљају део баштине, а неки од њих, као сунчани сат, јединствени су у свету. На подручју Града се налази и низ вредних добара, која су проглашена за непокретна културна добра.

У близини града су позната излетишта и одмаралишта у оквиру Националног парка Фрушка гора (Лежимир и Летенка) као и бројни фрушкогорски манастири.

Град има и модерну обалоутврду и могућности пристајања бродова на реци Сави, као и уређену плажу, која је једна од најатрактивнијих у Србији. Природна атракција је и специјални резерват природе „Засавица“.

Визиторски центар „Царска палата“ је отворен у децембру 2009. године. То је јединствени објект музејско-туристичког карактера са изложеним археолошким експонатима Сирмијума, дигиталним анимацијама, сувенирницом, кафеом и шетницом којом се посетиоци могу кретати у разгледању остатака палате.

4. УСТАНОВЕ ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

На подручју Града Сремска Митровица постоји 11 основних школа (9 редовних основних школа, 1 музичка основна школа, 1 школа за основно и средње образовање и васпитање).

Најстарија основна школа је ОШ “Трива Витасовић Лебарник” у Лаћарку, која је основана 1733. у оквиру цркве, а 1782. године као самостална школа.

Просторно најразуђенија (чак око 50 км) је ОШ “Добросав Радосављевић Народ” у Мачванској Митровици, која је основана 1836. године.

4.1. ПРИКАЗ МРЕЖЕ ЈАВНИХ ОСНОВНИХ ШКОЛА

Матичне школе у Сремској Митровици су :

1. „Јован Јовановић Змај“, Ратарска број 5, Сремска Митровица
2. „Бошко Палковљевић Пинки“, Змај Јовина број 27, Сремска Митровица
3. „Јован Поповић“, Петра Прерадовића број 51, Сремска Митровица
4. „Свети Сава“, Деспота Бранковића број 14, Сремска Митровица
5. „Слободан Бајић Паја“, Фрушкогорска бб, Сремска Митровица
6. „Добросав Радосављевић Народ“, Мачвански кеј број 29, Мачванска Митровица
7. „Бранко Радичевић“, Николе Радојичића број 15, Кузмин
8. „Јован Јовановић Змај“, Железничка број 2, Мартинци
9. „Трива Витасовић Лебарник“, 1. новембар број 221, Лаћарак
10. Музичка Школа „Петар Кранчевић“, Житна пијаца бр. 28, Сремска Митровица
11. ШОСО“Радивој Поповић“, Фрушкогорска број 73, Сремска Митровица

1.ОШ „Јован Јовановић Змај“

Место	2014/15		2015/16		2016/17		2017/18	
	укупно ученика	ученици 1. разреда	укупно ученика	ученици 1. разреда	укупно ученика	ученици 1. разреда	укупно ученика	ученици 1. разреда
матична школа“Јован Јовановић Змај“	809	71	812	120	812	116	766	87

издвојено одељење Шашинци	82	13	100	10	98	10	102	17
издвојено одељење Јарак	130	14	138	22	140	12	144	18
Укупно ученика	1021	98	1050	152	1030	127	1012	126

2. ОШ „Бошко Палковљевић Пинки“

Место	2014/15		2015/16		2016/17		2017/18	
	укупно ученика	ученици 1. разреда	укупно ученика	ученици 1. разреда	укупно ученика	ученици 1. разреда	укупно ученика	ученици 1. разреда
матична школа“Бошко Палковљевић Пинки“	620	69	617	48	498	72	596	59
издвојено одељење Гргуревци	86	8	84	10	84	8	84	9
издвојено одељење Шуљам	16	2	11	6	11	1	13	5
Укупно	722	79	712	64	593	91	693	73

3. ОШ „Јован Поповић“

Место	2014/15		2015/16		2016/17		2017/18	
	укупно ученика	ученици 1. разреда	укупно ученика	ученици 1. разреда	укупно ученика	ученици 1. разреда	укупно ученика	ученици 1. разреда
матична школа“Јован Поповић“	614	84	744	86	634	67	699	77
издвојено одељење Бешеново	21	17	26	7	27	4	22	4
издвојено одељење Велики Радинци	105	2	92	10	100	12	87	8
Укупно	740	103	965	103	761	83	808	89

4. ОШ „Свети Сава“

Место	2014/2015		2015/16		2016/17		2017/18	
	укупно ученика	ученици 1. разреда	укупно ученика	ученици 1. разреда	укупно ученика	ученици 1. разреда	укупно ученика	ученици 1. разреда
матична школа „Свети Сава“	693	68	675	67	657	68	617	67
издвојено одељење Дивош	80	8	81	8	84	13	80	9
издвојено одељење Чалма	90	10	90	6	90	10	69	9
издвојено одељење Стара Бингула	5	1	4	1	4	2	5	1
Укупно	868	87	850	82	835	93	771	86

5. ОШ „Слободан Бајић Паја“

Место	2014/15		2015/16		2016/17		2017/18	
	укупно ученика	ученици 1. разреда	укупно ученика	ученици 1. разреда	укупно ученика	ученици 1. разреда	укупно ученика	ученици 1. разреда
матична школа „Слободан Бајић Паја“	440	50	458	44	558	43	415	41
издвојено одељење Шишатовцац	3	2	3	1	5	1	6	0
издвојено одељење Лежмир	14	8	10	4	14	5	12	1
издвојено одељење Манђелос	104	14	92	9	87	13	97	11
Укупно	561	74	563	58	664	62	530	53

6. ОШ „Добросав Радосављевић Народ“ Мачванска Митровица

Место	2014/15		2015/16		2016/17		2017/18	
	укупно ученика	ученици 1.разреда	укупно ученика	ученици 1.разреда	укупно ученика	ученици 1.разреда	укупно ученика	ученици 1.разреда
матична школа у Мачванској Митровици	449	39	433	36	417	37	415	25
издвојено одељење Засавица 1	17	4	21	9	25	11	25	2
издвојено одељење Засавица 2	25	7	19	5	21	5	25	7
издвојено одељење Ноћај	191	19	198	20	185	10	186	20
издвојено одељење Равње	76	5	61	2	60	6	59	11
издвојено одељење Раденковић	28	7	21	3	24	6	22	4
издвојено одељење Салаш Ноћајски	50	9	52	12	49	13	46	10
Укупно	838	90	784	87	781	88	778	79

ОШ „Добросав Радосављевић Народ“ у Мачванској Митровици похађа 778 ученика распоређених у 6 подручних одељења у следећим насељеним местима: у Ноћају има 186 ученика, у Равњу 59 ученика, у Салашу Ноћајском има 49 ученика, у Раденковићу у 4 одељења има 22 ученика, у Засавици I у 2 комбинована одељења има 25 ученика и у Засавици II у 2 комбинована одељења организује се настава за 25 ученика. Ученици који су у издвојеним одељењима у Засавици I, Засавици II и Салашу Ноћајском од 5. разреда путују у матичну школу у Мачванску Митровицу пошто подручне школе немају просторних услова за наставу са већим бројем ученика, а деца из Раденковића путују у Ноћај.

8. ОШ „Бранко Радичевић“ Кузмин

Место	2014/15		2015/16		2016/17		2017/18	
	укупно ученика	ученици 1.разреда	укупно ученика	ученици 1.разреда	укупно ученика	ученици 1.разреда	укупно ученика	ученици 1.разреда
матична школа Кузмин	254	28	268	22	259	28	235	25

издвојено одељење у Срем. Рачи	12	4	12	2	13	1	11	3
издвојено одељење у Босуту	75	6	76	8	77	9	73	4
Укупно	341	38	356	32	349	38	319	32

ОШ „Бранко Радичевић“ у Кузмину, на нивоу интегрисане школе похађа 319 ученика. Школа има 2 подручна одељења. Подручно одељење у Босуту, похађа 73 ученика у 8 разреда, а подручно одељење у Сремској Рачи 11 ученика, распоређених у 2 комбинована одељења ученика првог циклуса. Ученици од 5. разреда путују у матичну школу у Кузмин, пошто је школска зграда у Босуту ограниченог капацитета и довољна само за ученике из Босута.

Подручно одељење у Сремској Рачи је специфично, пошто је граници прелаз са Босном и Херцеговином постављен пре уласка у село, тако да ученици другог циклуса који путују у школу у Кузмин, морају свакодневно пролазити кроз гранични прелаз кад одлазе и долазе у школу.

Осим овог разлога, битно је истаћи да је Кузмин удаљен од Сремске Раче 19 километара, стога сматрамо оправданим да се подручно одељење у Сремској Рачи остави да реализује наставу у првом циклусу, као и до сада.

8. ОШ „Јован Јовановић Змај“ у Мартинцима

	2014/15		2015/16		2016/17		2017/18	
Место	укупно ученика	ученици 1. разреда	укупно ученика	ученици 1. разреда	укупно ученика	ученици 1. разреда	укупно ученика	ученици 1. разреда
Мартинци	211	22	206	14	206	14	192	20

9. ОШ “Трива Витасовић Лебарник“ Лаћарак

	2014/15		2015/16		2016/17		2017/18	
Место	укупно ученика	ученици 1. разреда	укупно ученика	ученици 1. разреда	укупно ученика	ученици 1. разреда	укупно ученика	ученици 1. разреда
Лаћарак	783	88	769	94	725	93	752	88

10. У Сремској Митровици постоји Музичка школа “Петар Кранчевић“, која има 377 ученика од 1. до 6. разреда, ове школске године уписала је 88 ученика у први разред.

11. ШОСО „Радивој Поповић“ има 59 ученика у матичној школи у граду и 11 ученика са територије Мачванске Митровице, који користе 2 учионице ОШ „Добросав Радосављевић Народ“.

Према Закону о основама система образовања и васпитања, образовно-васпитни рад остварује се на српском језику. На територији Града Сремска Митровица у појединим школама образовно-васпитни рад се остварује и на хрватском, ромском, украјинском и русинском језику као језику националне мањине. Хрватски језик је заступљен у свим градским школама. Ромски језик је заступљен у ОШ „Трива Витасовић Лебарник“ у Лаћарку, у ОШ „Добросав Радосављевић Народ“ у Мачванској Митровици и у ОШ „Бошко Палковљевић Пинки“ у Сремској Митровици, а украјински и русински језик је заступљен у ОШ „Јован Поповић“ у Сремској Митровици.

Образовно-васпитни рад се изводи и на страном језику – двојезично у складу са Законом о основама система образовања и васпитања и посебним законом у ОШ „Јован Јовановић Змај“ и у Митровачкој гимнанизацији.

4.2. ПРОСТОРНИ РАСПОРЕД И УДАЉЕНОСТ ОСНОВНИХ ШКОЛА

Школе су углавном равномерно распоређене по територији града. Просечна међусобна удаљеност основних школа креће се од 2 - 2,5 - 3 км, што омогућава ученицима ових школа да свакодневно брзо и лако дођу до њих. Одређени број ученика основних школа станују на удаљености већој од 4 километра од седишта школе. За ове ученике град обезбеђује бесплатан превоз од куће до школе, што је у складу са Законом о основама система образовања и васпитања.

5. ПЛАН РАЗВОЈА МРЕЖЕ ОСНОВНИХ ШКОЛА

План развоја мреже јавних основних школа у наредне четири године заснива се на следећим констатацијама и закључцима:

На основу свих релевантних параметара, одговорно и доследно радиће се на планирању даљег развоја мреже јавних основних школа која ће омогућити једнако право и доступност образовања и васпитања свој деци и ученицима без дискриминације и сегрегације уз потпуни обухват деце и ученика одговарајућег узраста за стицање основног образовања у два образовна циклуса, у складу са географским, демографским, културним, економским, еколошком и другим карактеристикама дате локалне средине.

Посебна пажња посветиће се ревитализацији приградских/сеоских подручја са изразито ниском стопом природног прираштаја. Треба стварати услове за задржавање становништва у овим срединама и на одржавању и развој живота у истом, посебно у породицама које су опредељене за пољопривреду као основно занимање. Потребно је додатно саобраћајно и инфраструктурно унапредити живот и рад у овим срединама.

У циљу обезбеђивања доступности основног образовања за особе са сметњама у развоју, поред општих услова, морају се осигурати и посебни услови, као што су: обезбеђивање превоза када су школе на већој удаљености, физичка доступност простора односно приступачност у којима се одвија васпитно-образовни рад, обезбеђивање техничких помагала, могућност коришћења адаптираних информационо-комуникативних средстава и учења на даљину, помоћ персоналног асистента, и слично.

Активно ће се пратити упис ученика у први разред основне школе и прелазак у пети разред на нивоу школа/града. Ангажовањем надлежних органа, регионалне школске управе и школа радиће се на превенцији осипања и решавању конкретних случајева прекидања школовања. Потребно је систематско праћење која су деца изван образовног система и обезбеђивање додатне образовне и социјалне подршке увек када је то потребно и правовремено што је нарочито важан фактор.

Сви прикупљени подаци морају се водити рашчлањено да би се омогућиле целовите анализе које ће показивати доступност, ефикасност и квалитет образовања (како изгледа образовање у специфичним подгрупама, нпр. на селу, у социјално угроженим породицама, за ромску децу, децу са сметњама и тешкоћама у развоју, итд.).

Мање (сеоске) школе би требало сачувати где год је то могуће и у ситуацијама када оне у потпуности не одговарају предвиђеним стандардима. Опстанак оваквих школа зависи од демографске ситуације у средини у којој се налазе, али исто тако је евидентно да гашење школа додатно подстиче негативне демографске трендове у локалној средини, јер је већ више пута уочено да кад место остане без школе, брзо остане и без становништва.

Потребно је задржати и оснажити специјалне школе за специфичне околности и за оне категорије деце и одраслих полазника за које су оне до сада оправдале сврху постојања.

У наредном периоду активно ће се пратити и развојни програми и пројекти везани за основно образовање на нивоу државе, континуирано анализирати друштвено економска и демографска кретања на територији.